

Estate Planning

NIEUWSFLITS | PAGINA 1

OKTOBER 2025

Legitieme portie: giften door echtgenoot worden voor 100% aan hem toegerekend

De Hoge Raad heeft op 5 september 2025 een belangrijke uitspraak gedaan over de toerekening van giften bij de berekening van de legitieme portie. Het arrest verduidelijkt dat giften volledig worden toegerekend aan de formele schenker, ook als deze in gemeenschap van goederen is gehuwd en de gift economisch gezien ten laste komt van beide echtgenoten.

Casus en geschil

Een vader heeft een woning voor € 215.000 verkocht aan een van zijn kinderen. Bij de levering scheldt hij een deel van de koopprijs kwijt, terwijl de restantkoopprijs van € 115.000 wordt omgezet in een geldlening die later eveneens wordt kwijtgescholden. Na vaders overlijden roepen de andere kinderen hun legitieme portie in en ontstaat een geschil over hoe deze giften moeten worden meegenomen in de berekening.

Het begunstigde kind stelt dat de giften slechts voor 50% zouden moeten meetellen, omdat de vader ten tijde van de schenking gehuwd was in algehele gemeenschap van goederen. Volgens dit standpunt zouden de giften deels aan de moeder moeten worden toegerekend, waardoor ze niet volledig zouden doorwerken in de legitimaire berekening.

De formele schenkingsleer

Zowel de rechtbank als het Hof Arnhem-Leeuwarden oordelen dat beide giften voor 100% aan de vader moeten worden toegerekend. Het hof wijst erop dat de moeder in de leveringsakte weliswaar toestemming heeft verleend voor alle rechtshandelingen op grond van artikel 1:88 BW, maar dat deze toestemming haar niet tot schenker maakt. Integendeel, de toestemming bevestigt juist dat de schenkingen alleen door de vader zijn gedaan.

In cassatie probeert het begunstigde kind nog te stellen dat voor de toerekening van een gift niet de formele tenaamstelling relevant is, maar wie in economische zin door de gift is verarmd. Dit betoog wordt echter door de Hoge Raad verworpen.

[Lees verder op de volgende pagina >](#)

Estate Planning

NIEUWSFLITS | PAGINA 2

OKTOBER 2025

Uitdrukkelijke wetgeverskeuze

De Hoge Raad benadrukt dat de wetgever voor het civiele recht uitdrukkelijk heeft gekozen voor de formele schenkingsleer. Volgens de parlementaire geschiedenis heeft de wetgever ervoor gekozen om giften volledig toe te rekenen aan degene die daarbij formeel als schenker partij was. Dit betekent dat voor de berekening van de legitieme portie giften op naam van de erflater vanwege artikel 4:67 BW in aanmerking worden genomen voor het geheel, ook als hij was gehuwd in gemeenschap van goederen en de giften feitelijk mede ten laste zijn gekomen van zijn echtgenote.

Praktische gevolgen

Deze uitspraak heeft belangrijke praktische gevolgen voor estate planners en erfrechtjuristen. De formele schenkingsleer betekent het volgende:

- Bij schenkingen vanuit een gemeenschap van goederen wordt gekeken naar wie formeel als schenker optreedt.
- De toestemming van de echtgenoot ex artikel 1:88 BW maakt deze niet tot medeschenker.
- Voor de legitieme portie tellen giften volledig mee, ongeacht het huwelijksgoederenregime.
- De economische verarming van beide echtgenoten is niet bepalend voor de civielrechtelijke toerekening.

Het verschil tussen instemmen en schenken

Het arrest verduidelijkt het onderscheid tussen toestemming geven en schenker zijn. Artikel 1:88 BW vereist dat een echtgenoot toestemming heeft van de andere echtgenoot voor bovenmatige giften. Deze toestemming is een gezinsbeschermende maatregel die voorkomt dat de ene echtgenoot zonder medeweten van de ander grote financiële verplichtingen aangaat.

Het geven van toestemming maakt de echtgenoot echter niet automatisch tot partij bij de schenking. De toestemmende echtgenoot wordt geen medeschenker, maar bevestigt juist dat de andere echtgenoot alleen de schenking verricht. Dit onderscheid is cruciaal voor de legitimaire berekening.

[Lees verder op de volgende pagina >](#)

Estate Planning

NIEUWSFLITS | PAGINA 3

OKTOBER 2025

Verwijzing naar ander hof

Interessant is nog dat de Hoge Raad het cassatieberoep wel gegrond acht voor zover het de tweede kwijtschelding van € 115.000 betreft. Het begunstigde kind stelt dat bij deze kwijtschelding, die een week na de levering plaatsvond, zowel vader als moeder in een schenkingsverklaring beiden als schenker partij waren bij de kwijtschelding. Het hof heeft dit betoog niet meegenomen in zijn beoordeling, waardoor verwijzing naar een ander hof volgt.

Betekenis voor de praktijk

Voor estate planners betekent dit arrest dat bij het adviseren over schenkingen uit gemeenschap van goederen duidelijk moet zijn wie optreedt als formele schenker. Wil het echtpaar gezamenlijk schenken, dan zullen beide echtgenoten expliciet als schenker in de akte moeten worden opgenomen. De enkele toestemming van de niet-schenkende echtgenoot is daarvoor niet voldoende.

Ook benadrukt het arrest het belang van zorgvuldige documentatie. In de onderhavige zaak was het verschil tussen de eerste kwijtschelding (waarin alleen vader als schenker optrad) en de tweede kwijtschelding (waarin mogelijk beide ouders als schenkers fungeerden) doorslaggevend voor de uitkomst.

Deze uitspraak sluit aan bij de bredere ontwikkeling waarin de Hoge Raad de formele schenkingsleer consequent toepast, ook in andere rechtsgebieden zoals de fiscale wet- en regelgeving. Het biedt duidelijkheid voor de praktijk, maar vereist wel zorgvuldige aandacht voor de formele aspecten van schenkingsstructuren in de estate planning.

Wet: art. 4:67 en 1:88 BW

(Hoge Raad 5 september 2025, nr. 24/02886, ECLI:NL:HR:2025:1238)